

Avtal och momsproblem – en fördjupningskurs i mervärdesskatt för praktiker

Kursen berör i första hand mervärdesskatten, utifrån problem som kan föreligga beträffande moms i ett avtal mellan två parter – normalt en säljare och en köpare. Kursen riktar sig främst till praktiskt verksamma jurister som upprättar eller granskar civilrättsliga avtal och vill lära sig *hur* problem som berör mervärdesskatt kan upptäckas.

- Ska moms påföras den omsättning som föreligger enligt avtalet mellan parterna? Det är den centrala frågan och kursen ska ge Dig en övning i att finna moment i avtalet som kan leda till problem med momsen. *Hur* ska dessa problem identifieras? Svaret är att en metod för att strukturera omständigheterna kring omsättningen måste användas. Den går i huvudsak ut på att konsekvent åtskilja omständigheter som gäller skattesubjektet respektive skatteobjektet, dvs. företagaren respektive omsättningen. Föreligger en omsättning och medför den skyldighet att redovisa utgående moms för säljaren? På samma sätt behandlas företagarens avdragsrätt för ingående moms på sina förvärv.
- Genom att kunna ta tag i momsproblemen redan på avtalsstadiet lämnas inte klienten att förlita sig på att revisorn i samband med ordinarie årlig revision upptäcker att sådana problem kan uppkomma med avtalet, och dessutom är som bekant små företag inte revisionspliktiga.
- Det är inte fråga om att undersöka gällande rätt om mervärdesskatt för den eller de punkter i ett aktuellt avtal som kan medföra bedömningsproblem. I stället handlar kursen om att gå igenom vissa typiska situationer som kan medföra problem. Någon schablonlösning är knappast möjlig, utan vi går igenom ett antal sådana situationer och Du får en övning i att leta efter situationer i avtalet där typiskt sett momsen kan vara svår att bedöma. Genomgången blir en övning i att upprätta en checklista och som Du i praktiken sedan kan bygga vidare på och anpassa till ett aktuellt avtal. Det är inte fråga om vare sig workshop eller skraddarsydd utbildning. I stället ska Du genom kursen erhålla en metod för att strukturera omständigheterna kring omsättningar och förvärv i Ditt företag, och därigenom kunna identifiera momsproblem. Om Du efter kursen identifierar ett svårt momsproblem, kan Du gå vidare och anlita experthjälp, och Du har genom Din egen förstudie sannolikt tjänat in ett antal konsulttimmar. Under kursens genomförande kan Du göra noteringar för att upprätta en checklista på typiska momsproblem i Ditt företag. Därigenom kan Du också förebereja Ditt avtal genom att skissa på en särskild momsklausul.

Det väsentliga med kursen är inte vilken part Du förväntas företräda i köpeavtalet, utan att Du får en övning i att strukturera *hur* Du ska upptäcka om det finns momsproblem att beakta vid avtalsskrivningen, så att Du kan upprätta en checklista och göra en särskild momsklausul.

Omsättningsbegreppet är centralt för bedömningen av frågan om det är rätt eller fel att utgående moms påförs på priset för en vara eller tjänst som säljaren säljer till köparen och på samma sätt för frågan om moms har utelämnats av säljaren i fakturan till köparen. Det är bättre att föregripa än att föregripas, och därmed menar jag att problemet med avtalsskrivning och moms är att skattefrågan ofta uppkommer först i samband med den årliga ordinarie revisionen av företagets verksamhet. Då kanske Skatteverket redan har granskat företagets

mervärdesskattedeclarationer och konstaterat att oriktiga uppgifter lämnats i deklamationer lämnade för mer än ett år sedan.

Det finns, som nämnts, ingen schablonlösning på det beskrivna problemet, utan vad det handlar om är att öva upp ett tänkande vid avtalsskrivningen eller vid en granskning och revidering av ett existerande avtal som går ut på att juristen ställer frågor till sin klient vilka är relevanta för att finna ut om momsens kan vara ett problem i samband med omsättningen. Det gäller att tänka i minst ett led mer än det som berör den egna klienten och dennes företag. Om företaget är säljare och inte debiterar moms på omsättningen, kan denne få civilrättsliga problem när det gäller huruvida köparen går med på att moms efterdebiteras om Skatteverket har beslutat om en momshöjning för säljare. Omvänt kan köparen få civilrättsliga problem om säljaren enligt Skatteverket felaktigt debiterat moms för vilken köparen egentligen inte får lov att göra avdrag. Den lösning som förevarande kurs förmedlar är att juristen som upprättar eller granskar ett avtal övar på att tänka i alternativa avtalslösningar med hänsyn till eventuella momsproblem beträffande den omsättning som försäljningen av en vara eller tjänst utgör. Kursen består därför i en genomgång av exempel på sådana momsproblem, så att de blir ett kom-ihåg för kursdeltagaren i att intervjua sin klient om vad som kan vara momsproblem specifika för dennes verksamhet. Lösningen ligger således i att vänja sig vid att utarbeta sådana checklistor på vad som kan utgöra momsproblem med avseende på omsättningen. Varje avtalssituation har sina egna problem och därför finns det som sagt ingen schablonlösning, utan det blir fråga om att vid kursgenomgången beröra ett axplock av problem som kan tänkas uppkomma beträffande omsättningen och momsens.

IMPAKT – Avtal och momsavdrag (e-bok) – se [006Blå](#) under **Titlar översikt, PFS Eböcker** – är kurslitteratur på denna kurs, och däri behandlar jag ett antal sådana momsproblem som nämns ovan. Boken är skriven från en köparens perspektiv och behandlar således i första hand rätten till avdrags- eller återbetalningsrätt för ingående moms på förvärv i köparens verksamhet. Omvänt gäller problemställningarna beträffande säljarens skyldighet att debitera moms på sin försäljning till köparen. Valet av köparens perspektiv i boken är enbart avsett ge övningar på att upprätta checklistor på tänkbara momsproblem kring omsättningsbegreppet, så att kursdeltagaren får med sig ett tänkande i alternativa avtalsskrivningar som tar hänsyn också till sådana problem. Vid kursgenomgången sker givetvis resonemang från säljarens perspektiv. Det hela är bara en fråga om vilken part kursdeltagaren företräder, säljaren eller köparen, när denne t.ex. ska upprätta eller lämna synpunkter på en skatteklausul i ett existerande avtal eller utkast till avtal. Boken ger även uppslag till att beakta också andra skatter och avgifter, t.ex. punktskatt och inkomstskatt.